

Aziz kardeşlerim;

Sene sonu olması münasebeti ile bugün **muhasabe konusu** üzerinde durmaya çalışacağız. Malumunuz yılın sonuna gelince her işyeri geçmişe yönelik hesaplarını kapatıp gelecek yıla temiz bir şekilde girmek ister. Bizler de yapmamız gereken muhasabemizi yapıp gelecek yıla öyle tertemiz girmeye çalışmalıyız.

Hesap görme, hesaplaşma, kendi kendini sorgulama diyebileceğimiz **muhasabe**; mü'minin, her gün, her saat, **iyi-kötü, yanlış-doğru, günah-sevap** yaptığı şeyleri gözden geçirip, **hayırları, güzellikleri şükürle karşılaması**; inhırafları, **günahları istiğfarla gidermeye çalışması**; yanlışlıkları, kötülükleri de tevbe ve nedametle düzeltmeye gayret göstermesi adına çok **önemli bir cehd** ve insanın kendini ispat etmesi mevzuunda da ciddî bir teşebbüs sayılır.

Ancak böyle bir cehd ve düşünce sayesinde ki insan; dünü, bugünü ve yarınıyla alâkalı hayrı-şerri, güzeli-çirkini, yararlıyı-zararlıyı birbirinden tefrik edip gönül istikametini koruyabilir.

Evet, insanın, hâl'i değerlendirip geleceğe hazırlanabilmesi; geçmişte işlediği yanlışları telafi edip Allah nezdinde aklanabilmesi; dünü, bugünü ve yarını itibarıyla kendi kendini sorgulayıp gerçek değerini bulabilmesi; daha önemlisi de Allah'la münasebetleri açısından iç dünyasında sürekli yenilenebilmesi ancak ve ancak sıkı bir nefis muhasebesiyle mümkün görülmektedir.

Müslüman ne kalbî ve ruhî hayatı ne de umumî davranışları itibarıyla kat'iyen muhasebeden müstağni kalamaz.

Muhasebe, mü'minin iç dünyasında bir kandil, vicdanında da bir hayırhah ve nasihatçi gibidir. Her fert onunla hayrı-şerri, güzeli-çirkini, Allah'ın

sevdiğini-sevmediğini birbirinden tefrik eder ve hayır soluklu o nasihatçinin rehberliğinde en aşılmaz gibi görünen engelleri aşar ve hiçbir şeye takılmadan gidip hedefine ulaşır.

Bu ölçüde kendi kendini sorgulamanın zor olduğu söylenebilir ama bu seviyede nefsin muhasebeye tâbi tutmayanın da zamanı değerlendirmesi; bugünü dünden, yarını da bugünden farklı yaşaması mümkün değildir.

Nefsin sürekli sorgulanması ve ona itap edilmesi, imanın kemalindedir. Kamil bir mümin kalbine uğrayan her hâtıraya, kafasından geçen her düşünceye parola sorar ve vize tatbik eder. Her akşam eksik ve yanlışlarını bir kere daha kontrol eder, her sabah bütün günahlara kapalı ve yepyeni bir azimle hayata açılır.

Cenâb-ı Hak da yüce beyanında, وَلَا أُفْسِمُ
بِالنَّفْسِ اللّٰوَامَةِ “Hayır hayır, kasem ederim
sürekli kendini kınayan o nefse!” diyerek
kendini muhasebeye çekip levmeden
nefsin, nezdindeki kıymetine işaret
ediyor.

Hz. Yunus (a.s.) müthiş bir muhasebe
ve murâkabe duygusu içinde Allaha
yönelmiş ve Kuranın ifadesine göre içten
yaptığı samimi yakarış ile kıyamete kadar
kalacağı balığın karnından sahili selamete
çıkmıştır. فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ

لَلْبَيْتِ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

Şayet Allah’ı çok zikreden, ibadetli
kimselerden olmasaydı, tâ mahşere kadar
onun karnında kalırdı. (Saffat; 143-144)
diyor yüce beyan.

Tirmizî’de geçen bir hadis-i şerifte
Peygamber Efendimiz (aleyhi
ekmelü’t-tehayâ) en büyük mahkemede
hesaba çekilmeden önce dünyadayken sık
sık nefsi sorgulamayı akıllılık ve
mü’minlik emaresi olarak zikretmiş.
Hazreti Ömer Efendimiz de Allah
Rasûlü’nden işittiği bu hakikati farklı bir
üslupla seslendirerek şöyle buyurmuştur:

**“Ahirette hesaba çekilmeden evvel
kendinizi hesaba çekin. Ötede
amelleriniz tartılmadan önce burada
kendiniz tartın. En büyük arz ve
mahkeme için şimdiden gerekli
hazırlıklarınızı yapın. Bilin ki, o gün
huzura alındığımızda size ait hiçbir şey
gizli kalmayacak ve bütün sırlarınız bir
bir sayılıp dökülecektir.**

Yeryüzünde bir adalet timsali olan Hz.

Ömer (radıyallâhu anh) hep mesuliyet ve
muhasabe duygusunun ağırlığıyla inlemiş

durmuştur. Bir defasında bu ince kalpli insan, sabah namazında Yusuf süresini okurken “*Ben üzüntü ve tasamı yalnız Allah’a arz ediyorum.*” âyetine gelince hıçkırarak ağlamaya başlamış ve âyeti tamamlayamadan rükua varmıştı. Her ne kadar âyetteki sözler Hz. Yakub’a (aleyhisselâm) ait olsa da **Yakuplar bitmemişti ve bitmeyecekti**; Hz. Ömer de onlardan biriydi. Bu mahzun ve mükedder insan, okumuş, düşünmüş hem kendisi ağlamış, hem de sahabe-i kiramı ağlatmıştı.

Evet, ruh dünyamız itibarıyla yeniden ruh gücümüzü kazanabilmek, iradelerimizi güçlendirip önümüzü kesen

zulmetler karşısında dayanabilmek ve asırlık problemleri -Allah'ın inayetiyle- halledebilmek için Hz. Ömer (radıyallâhu anh) düşüncesiyle “hesaba çekilmeden evvel kendimizi hesaba çekebilirsek!” önümüzde çözüm bekleyen problemler bir bir çözülecektir inşallah.

Yâ Rabbi! Bizleri de muhasebe kahramanları gibi muhasebe duygu ve düşüncesiyle meşbu kıl. Bir lütuf olarak omuzlarımıza yüklediğin vazifeleri bihakkın edaya muvaffak eyle. (Âmin)